

REGÉLŐ.

PESTEN vasárnap aprilis 27^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évhegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Senegalparti kunyhó. (Folytatás.)

Azonban most Picard váratlanul elveszté hivatalát, 's következője Sz. Lajosra már meg is érkezett a' nélkül, hogy Picard az ellene felhordott vádoknak csak egyikét is meg tudhatta volna. Éppen olly remény-fosztva állott most előtte a' jövődőség, valamint ama napokban, midőn a' hajótörés után éhelhalástól fenyegetve övéivel a' végetlen saharai pusztákon tévelygett. Csak még az biztatá őt, hogy előbb vagy később ártatlansága meg fog ismertetui. A' tengeri ügyek minsteréhez irt tehát, 's elő terjeszté ártatlan voltát, és amaz elhagyatott állapotját, mellyre elbocsáttatása által mind ő mind gyermekei kitétetek, 's levelét e' szókkal fejezé-be:

„Huszon kilencz esztendei szolgálatomból, mellyben pontos igazság-szeretetemet és szolgálati hűségemet bizonyítám, elbocsáttatva látom magamat a' nélkül, hogy tudnám, mi váddal terheltetem; de büszke vagyok arra, hogy olly kegyelemvesztés ellen panaszkodjam, mellyet inkább tiszteltetésnek kelletik tartanom, mivel azt semmi másnak se tulajdonithatom, mint amaz emberszeretemenek, mellyet hajótörésünk alkalmával a' kétségbe esésre védelem nélkül kitett, 's megbocsáthatlan kegyetlenkedés áldozatjaihoz, a' tutajon levő szerencsétlenek iránt mutattam; ezen öntudatom mellett tehát panasztalan nyugszom-meg sorsomon.“

Ezen levelen megilletődvén a' minster irt az igazgatónak, hogy adna Picardnak más valamelly hivatalt, melly vesztett helyének elégséges kárpotlását ezközlené. — De az igazgató nem tartá jónak Picarddal ezen levél közlését, 's a' minster levele teljesültlen maradott.

Már most Picard tudtára adá Saroltának, hogy nem maradt egyéb számukra, mint hogy Safalra átköltözzenek. Reménylé, hogy e' szigetből kinyerheti majd familiája eltarthatását, 's hogy a' falusi lakás magányában könnyebben elszivelheti a' bal eseteket, mellyekbe őt az emberek gonoszságai taszíták. Mivel tehát a' pamut-aratás közelgete, két öcsjével Sarolta a' szigetbe által-kelt, hogy azt sürgesse, 's maga kezével is előmozdítsa, míg az alatt atyja, Amalia, 's kisebb testvérei St. Louis-ban maradtak.

A' szigeten tatált két szerecsen munkáson kívül Sarolta most minden társaságtól, minden embertől el volt választva. — Milly magány volt ez a' Parisban nevelkedett leánynak! — A' perzselő nap sugarai tüzének, számtalan bogarak csipéseinek kitéve napról napra gyűjtögeté a' pamutot, 's midőn estve erőtlenül, lankadtan kunyhójába mene vissza, még vacsorát kellett készítenie. A' fiúk száraz ágakat hordtak össze, mellyekből a' kunyhó közepén nagy tüzet csináltak; a' mellett készíté Sarolta a' kölesliszt-kalácsot, melly vacsorájokra, 's más napi fölöstökre szolgált. Egyéb tápláló szerök nem volt, 's akkor már innepi vendégséget tartának, ha ahhoz még egy tál sós vízben főtt bab, egy darabka írósvaj, vagy tán éppen néha egy köcsög tej is járulhatott. Csak vasárnapon, ha atyjok egyéb testvéreikkel átjöttek, volt lágy kenyerek 's húsok, mellyet azok St. Louis-ból hoztak magokkal.

Saroltát ama gondolat is bátoritá, hogy atyja 's testvéreiért dolgozik. De uj próbát kellett neki ismét kiállani. Egy decemberi reggel a' kunyhójok megetti erdőcskébe ment öcsjeivel sétálni. Itt egy fát vettek eszre, mellynek hófehér szép alkatú virágai gyönyörű illatot terjesztének magok körüli; igen sokat szedtek tehát azokból, hogy majd velek kunyhójokat felékesítsék. De ezen virágok illatja mérges volt, 's csak hamar iszonyú főfájást, egy veszedelmes hideglelés előjelét, érzettek öcsjei, melly őket szinte sir széléig vitte. Erről tudósittatván atyjok, azonnal a' városba vitte magával a' fiúkat, és Sarolta maga maradott István nevű öreg szerecsennel a' szigeten, mellynek egész népessége madarakhól 's tigrisekből álla.

Ezen magánosságban Sarolta minden bátorságát elvesztvén könnyeinek 's bújának szabad folyamatot ada. A' rémitő magány, mellyben az egész világtól megvalva, ifiú-

sága legszebb éveinek eltöltésére látszott rendeltetve lenni, pusztá sirnak rémlett előtte. 'S mit ígérhetett magának a' jövődől? Milly vigasztaló remény biztathatá őt? Csak annak érzése, hogy szerencsétlen atyjának hasznára lehet, csak a' kötelesség, mellynél fogva az anyai helyet neki kellett kipótolni elárvásodott testvérei mellett, kívántathatta-meg vele életének hosszabbodását. De azért még is olly búskomorság (Melancholie) fogá-el őt, mellyen többé erőt nem vehete. Már hajnal hasadtakor a' folyó partjára ment, mellynek hullámai közt tűnt-el tegnap szemei elől az atyját 's testvéreit hordozó csónak, 's nedves szemekkel tekintett a' viz színére, melly neki most végetlennek tetszett, 's őt a' népes világtól és minden kedveseitől elválasztá. Azután szelidebb búskomorsággal pillantott a' szigeti virágok 's bokrokra; ezek valának barátnéji 's játszó társnéji; csak ezek voltak képesek fájdalmát enyhíteni, és szomorú magánosságát szépíteni. A' nap éppen most kelt fel, 's őt munkájára inté.

Két napig győzé még azt végezni, de a' harmadik estvén ő is nagy főfájást érezvén kénytelen vala lefekünni. Más nap reggel el nem hagyhatá az ágyat; a' mult éjjel rajta kitört hideglelés olly erős volt, hogy sz. Lajosra átköltözhetése iránt minden reménységét elrablotta, pedig a' szigeten mindenben hijányt szenvedé. A' jó István, ki szivére vette Sarolta állapotját, fogta puskáját, hogy valami vadat lőhetne számára; de mindene, mit a' vadászatról hozott, egy vén varjú vala, mellyet Saroltának át-adott, és minden irtózás ellenére is, mellyet iránta a' leány mutatott, levest főzött belőle István; de azt Sarolta megkóstolván teljességgel izlelhetlennek találta. Napról napra súlyosodott állapotja, 's már halálát gondolá közelíteni.

Igen fáradtságos erőlködéssel Sarolta néhány sorokat irt atyjának, 's azokkal István utnak indulván őt a' szigeten egyedül hagyá. Estve felé kétszeres erővel lelé-ki a' hideg; minden emberi lénytől távol levén leirhatlanul szenvedé, mig végre eszméletlenségbe esett, melly ezen rémitő helyzetben rea nézve szerencse vala, 's mellyből más nap reggel Amalia testvéreinek ölelgetései és könnyei ébreszték fel; felnyitván szemeit magát sz. Lajosban, atyja házában övétől körül állott ágyában látta. Picard ur, mihelyt Sarolta biletjét vette, azonnal Safalba sietett Istvánnal, 's a'

magán kívül levőt St. Louisba hozta. Már most egész ispotályhoz hasonlított háza, mert még két fiai is veszedelmesen betegek voltak. Azonban mind ön mind Amaliának szives szorgos ápolásai által, mellyek egy nemes érzetű igen ügyes orvos fáradozásaival egyesültek, mind a' háromnak meg tudák életököt tartani; de két hónap telt-el, míg egészen felláboltak. Ez idő alatt Safalban Picard két új kunyhót építtetett, mivel jövendőben egész háznépével a' szigeten szándékozáék lakni. Ő maga ugyan némelly dolgai miatt St. Louisban volt kénytelen maradni, de elhatározá, hogy Sarolta, felgyógyulása után, előre menjen öcsjeivel Safalra a' pamut-szedésnek végzésére. Oda érvén Sarolta az ujjonnan épült kunyhók által nagyon szépülve találá lakását; a' sziget szebben zöldelt, 's minden bájlóbban mosolygott.

Maga számára a' napkelet felé szalma és nádból készült egyik kis kunyhót választá, mellynek ablakaiból az egész pamut-ültetményre láthatott; 's a' mi különösen emelé örömet, az egy kis tyukudvar volt, mellyben két kacsát, 's néhány tyukot talált.

Ujabb kedvvel 's vidámsággal kezdé tehát napi munkáját végezni. Nyolcz nappal később tizen két szerecsent hozott atyja a' szigetre, kiket St. Louisban a' pamut-aratás bizonyos részéért bérlé-ki, 's nem sokára maga is minden gyermekével 's holmijával megérkezett szigeti lakjába. A' nagy kunyhónak már most pincze, élettár ebédlő, és alvó szoba gyanánt kelle szolgálni. Amália Saroltához ment lakni a' kis kunyhóba; az atya magának a' nyugot felé fekvő másik kis kunyhót választá, a' kettő között álló nagyobbik pedig nappali lakásul 's a' gyermekeknek éjjeli szállásul szolgált. Az oldalakra kötelekkel néhány deszkát akasztának, mellyekre főző 's asztali szereket raktak. Egy nagy asztal, néhány szék, két pad, egy nagy pamlag (kanapé) 's a' pamut kifejtésére szolgáló malom, valamint a' szántáshoz szükséges szerszámok is könnyen elfértek benne. Picard ur egy kis tanuló szobát készíte kunyhójában, mellynek oldalaira igen csinos renddel helyezteté könyveit 's irományait; középsben állott egy közönséges asztal, mellyen irni szokott, a' szegletekbe pedig puskáját, kardját, pistoljait, klarinetjét, 's némelly mathematicai eszközeit állitá. Egy szék, egy kis heverő pamlag (Sopha), egy korsó, és findsa volt minden egyéb házi bútora.

Mind ezen kunyhók egy kellemes lejtőségű domb tetején állottak. Mangoli, Gummi, és Tamarind fák apró csoportozatai szolgáltak nekik oltalmul kelet, nyugot és észak felől; dél felé új ültetvényök terjede, melly már is 300,000 lábnyi térséget elfoglaló pamut-csemetéket számlált, 's azoknak egy harmada már termeni kezdett. A' folyó viz partján kertjek, ris, köles, és bab földjeik terültek-el.

(Folytatás következik.)

N É P I S M E R T E T É S.

N é p s z o k á s o k.

Algiri szokások. Algirban, Afrika északi részében, az új házas asszonyok szemöldökeiket chinai fekete tintával festik-be, ábrázataikra pedig fekete, veres, kék, barna foltokat mázolnak, 's hogy soká megláttassék, enyvet, vagy gummit kevernek közébe, azután arany fővényel hintik-be a' festést; kesztyűk helyett kezeiket feketés sárga színnel festik, karjaikra pedig különb különféle színű karikákat festenek. — Vallásukra nézve Mahumedanusok, 's ha a' fő pap (Mufti) vétkezik, mozsárban törik-meg, mivel kötéllel, vagy fegyverrel meg-ölni illetlennek tartják.

Férj-város. Caitland francia tudós, ki Afrikát 1815. 1818. 1819. 1822-dik esztendőekben bejárta, azon tudósítást teszi Sionach városról, melly a' lybiai pusztában hasonló nevű tájékon fekszik, hogy abban csak házas emberek lakhatnak, 's mihelyt a' gyermekek felserdülnek, valamelly vidéki faluba kell költözniük.

Népsajátságok. A' Tunisiak, mennél kövérebb valamelly asszony, őt annál szebbnek tartják. — Az Ashantik megbüntetik a' férjfit, ha másnak feleségét dicséri. — Az Araboknál mindenféle gazdaságbeli munkát asszonyok végeznek, a' férjfiak pedig sátorban heverésznek, pipáznak, alusznak, vagy a' hűvösön vadászatra mennek paripákon. — A' Baskirok eladják feleségeiket hat, hét száz lóért. — Keleti Indiában, különösen pedig Bengáliában az asszony férjének holt testével együtt megégetteti magát. — Morlachban, ha az asszonyok egymással barátságra lépnek, azt a' pappal megerősítetik. — A' török asszonyoknak felfedezett arczczal járni nem szabad.

Indiai veszedelmes betegség. A' Padaeanus Indusoknál, a' mint Herodutus 1763. írja, ha valaki meg-

betegedett, őt a' szomszédja mindjárt megölte, és megette; ez okból betegségeiket gondosan eltitkolják, míg csak lehet. Bezeg nem találni ott tettetett betegeket!

Arab óvó szer. Bisertában — Porto Farion, vagy az Arabok szerint Garalmelhan — az emberek magokat grisgrisekkel, az az olyan czédulákkal raggatják-be, melyekre az alkoranból versek vagynak írva, és azt hiszik, hogy az által minden veszedelemtől mentek.

A' Qvakkerek keleti Indiában igen egyszerű isteni tiszteletet tartanak. Az Istent Sturgunnak nevezik; Bibliájok egy verses könyvből áll.

Vallási babona. A' Szamojedák megajándékozzák bálványaikat, mihelyt a' mit kérnek tőle, beteljesedik: ellenkező esetben pedig azokat megszokták verni.

Chinai tisztelet. A' Chinaiak annak, kit meg akarnak tisztelni, igen apró betűvel írnak levelet.

Egyházi pompa. Amerikában a' Chili tartományi Chargos városbeli templomban a' szónoki szék (cathedra) egészen ezüst, valamint az oltárok, és gyertya-tartók is.

Sz. H. M.

J E L E S M O N D Á S.

Erény ösvényei.

Két úton lehet a' virtushoz jutnod, az egyik

Zárkozván a' más nyílik elődbe legott.

Mívelj mint boldog, tőrj mint boldogtalan. Áldott

Kit mind a' kettőn sorsa ölelve vezet.

Szerényi Schiller után.

Nyelvét vesztett nemzet. A' világ története bizonyítja, hogy azon nemzet, mellynek nyelve gondatlansága miatt elkorcsosodott's elenyészett, azt többé életre hozni nem vala képes. Törvényeket, mellyek elavultak, ismét felébreszteni, 's ujakat, mellyek boldogabbakká tehetnek, teremteni lehet: de az elhalt nyelvet feléleszteni nem — soha többé nem lehet.

Balásházy János.

Aphorismák Styriából. Minden nagy tett a' szellem szülöttje a' tökélet percében, melly azután nagyon és nevedkedve ömlik-át az időkre. De ha a' percz elmulasztatik, tehetlen rángatózásokra foszolva fogamat és siker nélkül vesz-el az egy silány utójátékba.

Az emberi életet minden zsengejeivel együtt elszórja a' vihar. Csak a' lelkes való nem mulandó. Változatlan, békes mosollyal tekinti ez a' vad szenvedélyek harczát.

T. P. J. huszár hadnagy.

Gnomák. Ha ismersz olyt embert, ki sorsával meg van elégedve, vezess kérlek hozzá, hogy tanítást vegyek tőle.

Milly szép ugy élni, hogy mindenkor csendes lélekismerettel dülhetnek a' halálnak ölelő karjai közé.

Matics Imre.

K Ö L T E S Z E T.

Jelenkori házasság.

„Ifju! itt a' báj-leányka	„Ifjú! itt a' jó leányka
Kék szemébe éj mosolyg;	Lelke tiszta, szíve jó;
Ajka bíborán 's hajába	Szelid, mint gyengéd bárányka
Száz kellem-tündérke bolyg.“	Hiv, szerény, és dolgozó.“
„„Tarka lepke szemnek szép	„„Nagy baj a' lapult erszény,
Boldogít-e síma kép?“	Boldogít-e jó szegény?“

„Ifjú! itt a' dús leányka,
 Teste törpe, lelke vad;
 Lét-öröm 's kéj égi lángja
 Véle holt szénné hamvad.“

„„Pénze sok van, minden meg,
 Hol vagy lányka? Itt a' jegy!“

Kúthy Lajos.

K Ü L Ö N F É L E.

Veszedelmes nevetés. Minapában egy ifjú ember csaknem meghalt nevetésben. Ő csak ugy kezdett nevetni, mint közönségesen mindenki valamely tréfás dolgon. De nevetésének vége nem akart lenni, 's már inrángatódzásba ment által, ugy hogy a' körülállók a' dolgot tréfára nem vevén orvosért küldöttek, ki csak igen nagy fáradság után csendesitheté-le ezen veszedelmes nevetést, melly mintegy két óráig tartott.

A tyafi-tolvaj. D**** ur egy lyoni kereskedő nem régiben Parisban a' promenade-piarczón levén a' tolongó sokaság közt érzi, hogy zsebébe valamely kéz nyúl, 's ott óra-halászatot követ-el. D**** ur a' tolvajt tetten kapá, 's néhány poroszlók segedelmével a' város házába viteti. A' zsebész 18 esztendő fiatal ember volt, 's azt vallá, hogy lyon-i születés volna, és neve D**** Felix. -- A' kereskedő nem kevéssé csudálkozott, midőn a' fiatal tolvajban egyik közölrőli atyafiját ismerte-meg.

Cigarró-dohányosoknak. Egy angoly ujság azt állítja, hogy a' Cigarróknak nagyobb része, mellyekkel az egyesült státusokban kereskedés üzetik, és száza 8—13 schillingen árultatik — káposzta levelekből áll, mellyek erős dohány-lúgba mártatnak. 'S ezen cigarrók hamburgi, marylandi és virginiai cigarrók neve alatt egész Európában keringelnek. Egy chemicus, ki ezeket bővebben megvizsgálta, még azon észrevételt adja hozzá, hogy saláta leveleket is talált köztek, mellyek valamint a' thea-levelek megfüstöltettek, 's miután a' henger-próbát kiállották, össze gömbölyítették. — Akármint legyen, minden esetre érdekes tudósítás ez a' dohányosok számára.

Az ötös szám. A' Chinaiak igen nagy szeretettel viseltetnek ezen szám iránt. Véleményök szerint nekik öt elemeik vannak, mint: viz, tűz, ércz, fa és a' föld; — öt főerényük: jóság, igazság, becsületesség, lélekismeretesség és őszinteség; — öt izlésük: savanyú, édes, keserű, éles és sósavanyú; — öt színeik: égszin, sárga, testszin, fehér, és fekete. Azt is állítják, hogy az emberi testnek öt belrészei vannak: a' máj, sziv, tüdő, vese és gyomor; ők öt érzék-szert is számlálnak: fület, szemet, száját, orrot, 's a' szemöldöket. Egy chinai író ezen öt organum közti igen furcsa beszélgetést írt. A' száj panaszolkodik, hogy az orr igen közel hozzá 's éppen felette van; az orr kimentti magát, 's azt vitatja, hogy nélküle a' száj könnyen megromlott eledeleket vehetne magához; ellenben ő a' szemekre panaszolkodik, hogy ő azok alatt áll; de mire neki a' szemek azt felelik, hogy nélkülek az orr sokszor megüthetné magát.

Imádkozó malmok. A' Kalmukoknak — ugymond Depping — imádkozó malmaik vannak. Ezen malmok nem egyebek mint fahengerek, mellyek körül papirosra írt imádságok tekertetnek. A' henger azután szél vagy víz által mozgásba hozatik, 's ha így a' henger az imádsággal fel alá forog, azt hiszik, hogy az istenek illy imádságot meghallgatnak. Vannak illy hengerek sátoraikban, a' pusztákban és folyók partjain. Néha egész gyarmatok 's nemzetségek állnak össze, hogy a' közjóra illy egy imádkozó malmot állithassanak-fel, melly nekik egyetlen és valódi kívánságuk, 's mellyért valóban imádkoznak.

Mulattató. 1) N. ur felette nagy dohányos levén javasoltattott neki, mérsékelné ezen különben is ártalmas passióját. De ő nem hallgatván a' javalatra, felelé: „a' füstös hús tovább tart.“

2) A' szem-fájasban sinlődő urnak tanácslá gyógyásza, hagynafel a' borivással, különben szeme világát elveszti: de a' patiens nem hajtván a' tanácsra, mondá: „Már eleget láttam, ha megvakulok is, de még nem ittam eleget.“ Szicher.

Szórejtvény.

- 1) Én vagyok a' végén, te fején, közepébe' sohajtás,
Nézd az egészt, 's legelőd díszleend, ha kövér.
Vissza felé első hármát megvonva ha ejted,
Kor szaka lesz, vagy szám; héten alól ne keress.
Miskoltzy István.
- 2) Zöldséget 's virágot terem, de magába'
Nincsen szegénykének keze, szeme, lába.
Ellenben ha az ész hozzá barátkozik,
Talpra áll, fut, fárad, hajlong ábrándozik.
Rózsa Gyula.

Előbbi rejtvény: 16 forintja.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.